

HYDROMETEOROLOGICKÝ ÚSTAV - Ústřední předpovědní a vodohospodářská informační služba

Posouzení hydrometeorologické situace na území ČSR v týdnu od
14. do 21.6.1979

/Rozšířená zpráva/

I. Meteorologická situace

Již od začátku sledovaného období ve dnech 14. až 16.6. ovlivňovaly naše území zvláště frontální poruchy, které byly doprovázeny mírnými, ojediněle silnými srážkami do 50 mm za den, které postihly hlavně povodí Moravy a Odry. Dne 17.6. se oblast jihovýchodní poloviny Čech dostala pod vliv srážkové oblasti související s ostrem výskoven brázdou nižšího tlaku vzduchu, která zůstala nad touto oblastí téměř bez pohybu ještě do příštího dne. V jižních, středních a východních Čechách spadlo od 17.6. 06 GMT do 18.6. 06 GMT neobvyklé množství srážek 50 až 80 mm, čímž byly překonány na četných stanicích nejen červenové maximální denní úhrny, nýbrž i absolutní maxima v tomto století. Tyto srážky byly ještě orograficky zesíleny v předhůří Šumavy s hodnotami 80 až 110 mm /Hojsova Stráž 107,1 mm, Kašperské Hory 95,2 mm, Strašice u Klatov 92,0 mm/.

Ve východních a středních Čechách spadlo místy 70 až 100 mm srážek /Votice 98 mm, Čáslav 92 mm, Poděbrady 82, Praha-Kbely 77 mm atd./, což lze statisticky hodnotit v průměru asi jako 100 leté denní srážkové úhrny. Vlivem bouřkových deštů v odpoledních a večerních hodinách byly tyto již enormní srážky ještě dále zesíleny v oblasti ohraničené zhruba městy Jičín, Dvůr Králové, Broumov, Trutnov, Jičín, kde úhrny dosáhly 100 až 150 mm /Police n. Metují 137,8, Nová Paka 131,1, Trutnov 127, Dvůr Králové 106,8, Ruprechtice 106,0, Bílá Třemešná 103,9 mm/. A konečně v Broumovském výběžku se vyskytly absolutní extrémy přes 150 mm, a to v Tepléčích n. Metují /650 m.n.m./ 152,0 mm a v Dolní Adršpachu /510 m.n.m./ 175,8 mm /1/, což lze statisticky označit již jako případ "vyšší moci" a nepatrnou pravděpodobností možného opakování. Přesto však může tento případ poslou-

Bít jako určitý druh varování pro obdobnou oblast kráňnohorského předkříží rovněž a relativně malými nadmořskými výškami. Tyto úhrny jsou více než dvojnásobné vzhledem k dosud nejvyšším denním úhrnům zde pozorovaným v tomto století a odpovídají rovněž asi dvojnásobku průměrných měsíčních srážek za celý červen.

Nejvyšší týdenní úhrny na synoptických stanicích dosáhly 100 až 150 mm /Chrástov 148 mm, Čáslav 117 mm, České Budějovice 116 mm, Píseň 113 mm, Praha-Kbely 111 mm, Sněžka 103 mm, Praha-Libuš 102 mm/, avšak v některých místech i více /Kašperské Hory 201 mm, Vrbatova Louka 182 mm/. Nejmenší množství srážek spadlo naopak v západním cípu Čech /Cheb 6 mm/ a v některých oblastech Podkrušnohoří, kde trvá nadále sucho.

II. Hydrologická situace

a/ Povodí Labe

Mimořádně intenzivní srážky, na mnohých místech dokonce rekordní, vyvolaly všeobecné rozvodnění toků v jihovýchodní polovině Čech.

broumovský

Katastrofální povodň byl postižen /výběšek, kde na toku Střnava /sejmena na polském území/ byla podle předběžných informací značně překročena hodnota 100 leté vody s velkými povodňovými škodami. Dále byly dosti postiženy oblasti v nejvyšších částech povodí Javorky, Bystřice, okolí Hrušova, horní část povodí Metuje po Hronov. Avšak již nejbližší přiléhající povodí na jedné straně Orlice, na druhé straně horní tok Labe, již prakticky povodní postižena nebyla, k čemuž též příznivě přispěly VD Království a Rozkoš. Proto také povodeň na Lahi po Jaroměř neměla již žádných škodlivých následků. Na Metuji v Krčíně při stavu ohrožení se ještě vyskytla 10 letá voda s kulminací 18.6. v 18h. /273 cm/, kdežto na Lahi v Labetě, Debrněm, na Úpě v České Skalici při stavu pohotovosti již jen 1 letá voda. Na Cidlině bylo dosaženo stavu ohrožení v Novém Bydžově a v Sánech /1 letá voda/ na Mrlině ve Vestci bylo při stavu pohotovosti dosaženo 10 leté vody. Na středním a dolním toku Labe /Bránýs, Mělník, Ústí n.L./ bylo již dosaženo jen stápně bázlosti při 1/2 až 1 letých vodách.

V Ústí n.L. kulminovalo pak Labe v noci z 19. na 20.6. při pohotovosti hodnotou 554 cm, odpovídající průtoku $1174 \text{ m}^3/\text{s}$ /1/2 až 1 leté vody/.

Přehled o některých hodnotách dosažených kulminačních průtoků a stavech povodňové aktivity podává tab.č. 2.

Na nesledovaných menších tocích Východočeského a Středočeského kraje bylo pravděpodobně dosaženo místy až 10 letých vod. Relativně menší n-letost vyskytnuvších se povodní vzhledem k enormním, a na mnohých místech rekordním srážkám, byla způsobena hlavně předcházejícím suchým a teplým obdobím a malou nasyceností půdy, k čemuž dále přispělo poměrně rovnoměrné rozložení těchto srážek bez výskytu intenzivních bouřkových lijáků /s výjimkou Broumova/, což platí rovněž i pro následující popisované povodí Vltavy.

b/ Povodí Vltavy

Druhé jádro enormních srážek v předhůří Šumavy vyvolalo relativně největší povodeň na Úhlavě, Otavě a Volyně /2 l.v./, jak ukazuje tab.č.2. Na Úhlavě ve Štěnovicích bylo při stavu pohotovosti dosaženo 20 leté vody, v Klatovech rovněž při stavu ohrožení 2 leté vody. Na ostatních přítocích Berounky nepřesáhly hodnoty kulminačních průtoků 1 až 2 letých vod při stavech bádlosti, ojediněle i pohotovosti. Na dolním toku Berounky pak došlo ke kulminaci v Berouně při stavu bádlosti 20.6. v 7 hod. hodnotou 301 cm / $236 \text{ m}^3/\text{s}$ / odpovídající 1 leté vodě. Sázava v Poříčí n.S. kulminovala při pohotovosti dne 18.6. v 19 hod. hodnotou 215 cm / $135 \text{ m}^3/\text{s}$ / při 1/2 leté vodě. V povodí horní Vltavy a Malše bylo dosaženo téměř všude stavů pohotovosti při 1/2 až 1 letých vodách. Na Lužnici stavy p.s. nebyly zaznamenány. K největšímu rozvodnění v povodí Vltavy došlo na Otavě, kde na celém toku při stavu ohrožení bylo dosaženo 2 až 5 letých vod. Otava v Písku kulminovala dne 19.6. v 07 hod. stavem 383 cm / $373 \text{ m}^3/\text{s}$ / při 5 leté vodě a Volyně v Neměticích 19.6. ve 12 hod. stavem 216 cm / $58 \text{ m}^3/\text{s}$ / při 2 leté vodě. Povodí Ohře, ale též např. i horní Sázavy nebylo

povodňeni vůbec zasaženo.

Největší vodnost ke dni 21.6. má ještě Otava v Písku /31v./, Úhlava ve Štěnovicích /21.v./, Otava ve Strakoniciích, Úhlava v Klatovech /1 l.v./, nejmenší pak Odava v Jesenici /300 d.v., a Ohře téměř na všech vodoměrných stanicích /270 d.v./.

2/ Povodí Odry

V povodí Odry se vyskytly jen ojediněle stupně bádouti, a to pouze dne 18.6. a 19.6. na Odře v Bartošovicích, ve Svinově a na Opavě v Opavě maximálně s dosažením 1 leté vody na Lubině v Petřvaldě. Koncem týdne byla zaznamenána největší vodnost na Opavě v Děblově a Ostravici v Šancích /20 d.v./, nejmenší pak na Olši v Jablunkově /220 d.v.v./ a na Moravici v Krušverku /90 d.v./.

3/ Povodí Moravy

Pouze dne 18.6. bylo na Moravě ve Strážnici dosaženo bádouti při 5 denní vodě. Koncem týdne byla zaznamenána největší vodnost na Olšavě v Uherském Brodu a na Syratce v Židlochovicích /40d.v./, nejmenší pak na Moravě v Moravičanech a Olšavě v Oslavanech /150 d.v./.

III. Stav vody v nádržích /viz tabulka/

Ke dni 21.6. je na Vltavské kaskádě akumulováno 318 mil. m³ vody více, než je minimální objem stanovený dispozičním grafem.

IV. Havárie čistoty vody

Podle hlášení Státní vodohospodářské inspekce došlo v uplynulém týdnu k těmto havariím:

- dne 14.6. došlo při přečerpávání z nádrže topného oleje z objektu velkovýkrmu Dobrušov /okr.Č.Lípa/. Asi 700 l. oleje uniklo do Dobrušského potoka a Ploučnice
- 14. a 15.6. došlo k úhynu ryb na řece Sázavě a obce Čestlovice /o.Břeclav/. Příčinou byl zřejmě kyslíkový deficit
- 21.6. byly v Písku pozorovány ropné látky vytékající ze znečiště-

ní kanalizace do řeky Otavy. Původcem byla STS Písek.
Šetří se.

V. Škody způsobené povodněmi

a/ Východočeský kraj

Podle sdělení okresní povodňové komise v Náchodě uvádíme přehled následků povodňové situace:

ukazatel	Stěnova	Metuje	celkem
zatopené objekty	259	594	853
evakované rodiny	32	42	74
zastavená výroba v závodech	16	20	36
zničené a poškozené mosty	9	26	35

V obci Bynčice došlo ke zřícení jednoho domku, evakované ZDŠ v Machově. Zaplaveny zdroje pitné vody pro Broumov - Otovice, Hronov, Náchod a Nové město. Dodávka zajištěna autocisternami. V Broumích pod Náchodem vznikly na jezích u závodu Tepna sítarasy - jezy bylo nutno odstřelit k uvolnění průtoku v Metuji. Na našem území nedošlo k utonutí ani k vážnějším zraněním /v Teplících n.M. došlo ke smrtelnému úrazu sl. proudem/.

Záchrané práce byly koordinovány krajskou a náhodskou okresní pov.komise a zajištěny požárními útvary, dobrovolníky z místního obyvatelstva, příslušníky VŠ a Příslušníky ČSLA z posádek Jareměř a Nové město. Na Stěnavě zasáhli příslušníci posádky z Hradce Králové. Zajištění pomoci armády bylo zálohové a tudíž neúčinné /činnost byla zahájena po kulminacích/.

Podnik povodí Labe hlásil tyto předběžné škody:

na toku Metuje v Dolaku porucha jezu; v Náchodě poškozený jez; v Hronově na jezu Prajvald protržení hráze, na jezu u Staré elektrárny rovněž protržení hráze; v Teplici n.Metují spadla nábrežní zeď u autokempu a náměstí.

Na toku Stěnova došlo v Meziměstí k narušení nábrežní zdi se silnicí a v Jetřichově spadla nábrežní zeď.

B/ Západočeský kraj

Podle hlášení KPVIS Plzeň došlo

- k zatopení silnice I. třídy ve Švihově a sklepů několika obytných domů
- v obci Rahozno byly 4 domy evakuovány
- v důsledku velkých rozlivů v údolní nivě Úhlavy došlo ke škodám na sanoseči
- u obce Snopoušovy došlo k zatopení a přerušení komunikace autobusové dopravy /Plzeň - jih/
- komunikace byly rovněž zatopeny v okr. Klatovy u Červeného Poříčí

Podle předběžného vyhodnocení byl na některých úsecích toku Úhlavy pozorován od roku 1954 nejvyšší vodní stav.

c/ Jihočeský kraj

Podle hlášení KPVIS České Budějovice došlo

- ve Strakoněcích bylo zaplaveno staveniště závodu FEZKO
- na Strakoněcku došlo na mnohých místech k zaplavení silnic
- v Českém Krumlově byl zatopen sklad uhlí
- na mnohých místech byly hlášeny škody na zemědělských pozemcích.

d/ Středočeský kraj

- v Říčanech byl vytopen sklad zdravotnických potřeb /škoda asi 1 1/2 mil. Kčs/
- v okr. Nymburk byla provedena evakuace z několika domků
- z okresů Praha-východ a Kutná Hora jsou hlášeny zatím jen drobné škody

VI. Předpokládaný vývoj

a/ Meteorologická situace

Nad střední Evropou se bude udržovat nevýrazné tlakové pole relativně nižšího tlaku vzduchu.

Očekáváme polojasné počasí, v odpoledních hodinách místní bouřky s přeháňkami, které mohou v ojedinělých případech mít značnou srážkovou intenzitu. Denní teploty 24 až 28°C, noční 12 až 16°C, slabý proměnlivý vítr.

b/ Hydrologická situace

Na tocích očekáváme pozvolný pokles hladin.

Předpověď:

Labě - Ústí n.Labem	23.6.	ráno	390 cm	zvalna	klesá
Děčín	23.6.	odpoledne	360 cm		

V Praze dne 22.června 1979

Hydrolog ve službě
p.F.Vilibald Kakes v.r.

Kulminační hodnoty povodňových vln ve vybraných stanicích v období od 18. do 19.6.

Okres	Stanice	cm	m ³ /s	n-dennost v-rost	St. p.č.	Dat. kulm.
Labe	Labořá	110 [±]	35	1 letá	II	18.6.06.
	Dobruška	217 [±]	71	1	II	18.6.12.
Úpa	Č. Stáří	(232)	75	1	II	18.6.06
Morava	Krásná	273 [±]	> 100	> 10	(III)	18.6.18
M. Odlice	M. Odlice	97 [±]	19	20 denní	I	18.6.08
Labe	Pavlovice	147 [±]	163	10	-	18.6.18
	Přelouč	233 [±]	194	15	-	18.6.24
Čadca	H. Stáří	230 [±]	> 35	-	III	19.6.06
	Sádky	240	52	1 letá	III	19.6.17
Mlýnská	Vesec	335	42	10	II	19.6.06
Výtvrka	Pančava	200	10	1	(II)	18.6.14
Morava	Dobruška	254 [±]	85	5 denní	-	18.6.18
Labe	Bzenec	349	474	1 1/2 letá	I	19.6.08
	Krásná	460 [±]	970	1/2	I	19.6.12
	Ústí n. L.	574	1374	3/4	II	19.6.23
Vltava	Říčany	154 [±]	110	1	II	19.6.16
Moldau	Boudná	243 [±]	83	1	II	20.6.07
Vltava	Blatná	264	228	1/2	II	20.6.03
Lutnice	Bachyně	200	63	15 denní	-	20.6.11
Ohře	Katovice	253	277	5 letá	III	18.6.12
	Písek	323	373	5	III	19.6.07
Volpina	Krásná	216 [±]	58	2	III	19.6.12
Sázava	Pavlov	215	135	1/2	II	18.6.19
Bohumín	Č. Stáří	204 [±]	56	1/2	II	19.6.18
Morava	Klatovy	214 [±]	35	2	III	19.6.18
	Žatec	304 [±]	122	20	II	19.6.18
Brumov	Pleš	382	190	2	II	19.6.19
Morava	Katovice	164 [±]	58	1	II	19.6.18
Klášter	Klášter	173 [±]	16	2	II	19.6.18
Bohumín	Katovice	301	225	1	I	20.6.07
Vltava	Krásná	115	563	3/4	I	19.6.22
Ohře	Bohumín	(241)	111	10 denní	-	18.6.
Strakonice	Morava	(448)	270	5	I	18.6.

Pozn.: Dle předběžné informace dostoupila hladina Stáří v Brumově nad úroveň
sanitky a povodň v roce 1750 o 23 cm

Vyřizování: z vo staniční ho povozuje 2-4 krát za den
jednou čísel / znam. povozování/